

1921

31-го Січня

Ч...2....

Ціна

2 корони

Орган Українського СТРІЛСТВА на чу-
жині.
Виходить двічі на місяць.

Видав Пресова Кватира при Укр.Бригаді в
Німецькім Яблонінім,
Чехія, Нім. Яблонне, Вардк Л.2.

Гр. КРУГОВИЙ.

Ні, то не СОН.

Ні, то не сон! Ось близько рідна хата,
Ставки, ліси, гаї, знайомі всім лани-,
З усіх сторін сюди злітаються орлята
І клекіт свій громади ллють вони .

На зустріч їм ідуть мами, батьки і діти,
Шляхи до гнізд квітками устілають...
Чи ж мож, чи мож в цю хвилю не радіти -
То так синів-борців в краю страждань витають.

І гордо йдуть під стягом чести й волі
Стрільці України з земель чужих-нерідних;
Надіїки зник проклнтий гніт неволі
З хаток обшарпдних, зруйновдних і бідних.
В обіймах радости ридяють дідугдни,
Що довго таک томились в злім ярмі;
Вінки із листр кладуть борцям на рани
І шлють проклон нудній віків тюрмі.

Ні, то не сон. Вже близько та година.
Коли ми всі повернем в рідний краї.
І буде вільною як сокіл Україна -
І у хатках наці рідних буде рай .

**ОБЕДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ
НАЦІОНАЛЬНИХ СИЛ.**

Нарешті можемо з радостю привітати те, чого так нетерпляче й довго винидалося. Як суспільність має право вимогати від нас як жовнірів військової карності, більшої військо не - військо, а завада-нецілтва народу, так знову ми, що творимо і будемо військо, бажаємо бачити у нашої суспільності та всього цивільного загалу як найстрогішу національну карність, єдність і лад і доцільність в праці за-для освігнення того, в ім'я чого ми, як жовніри готові кождої хвилі зі зброєю в руках боротися. Коли суспільність поводиться не так, то всі й найкращі здобутки армії ідуть напарне.

Цим разом приходиться нам занотувати радісний факт, який підтверджує нашу надію і віру в остаточну перемогу нашої національної справи.

Дні 4-го січня с.р. обедналися майже всі українські партії, течії і організації кадніпрянської, галицької і кубанської України та склали із своїх заступників у Відні "Всеукраїнську Національну Раду".

Значить всякі вузько - партійні клічі підпорядкувались загально - національному гаслові обеднання. Отже прийшов кінець нашій національній анархії, нашему внутрішньому безладду і безголовю.

"Всеукраїнська Національна Рада" зединює всі три часті народу і гуртує всі головні національні сили для здобуття одної суцільної української держави від Сири по Кавказ.

Поруч поодиноких українських урядів, які існують як уряди далі, "Всеукраїнська Національна Рада" виступатиме як загальне представництво українського народу як вінтр. і зовні, буде викладником його спільних інтересів і бажань перед політичним світом Європи, а рівночасно як всеукраїнський орган впливатиме в обеднуючім і порядкуючім дусі на діяльність наших державних урядових установ в краю і на еміграції.

Українська Армія читає "Всеукраїнську Національну Раду" як доказ нашої національної життєздатності, як запоруку нашої певної перемоги над ворогами.

0.0.0.0.0.0.0

Нові Напрями в УКРАЇНСЬКІЙ внутрішній політиці.

умна є доля "ізгоїв", що втративши бать- вори, країня укр. земель, знищенні укр. ар-
вщину, пішли блукати по широкому світові. мі - це сумні висліди ворожнечі, що ви-
бира не лише тому, що вони бездомні, а сум- росли на розвалинах обох укр. держав. Не
на із-за того, що всяка людина втративши лиш на внутрішну політику мала та во-
нову життя, визбувся й надії на кращу до- рожнеча погубний вплив, єще гірше від-
та шукає в кождій другій людині причи- билася вона на нашій заграницій полі-
ро того зла і накидаеться на неї як винов- тиці і давала ворогам нашим таке ору-
ника цього, що сталося. же, якого часто-густо ми не в силі були
і обороти.

На протязі XIX і XX століття бачили ми одну політичну еміграцію - поляки, ір-

андці, чехи, серби кидали рідну землю і йшли в світ. Той ланцюг в послідне замикає універсальна еміграція. Як всі дотеперішні еміграції - вона пішла однаковою з ними дорогою, а це дорогою сварів, крамоли, клевету взаємної ненависті. В таких обставинах не могла успішно розвиватися жінка праця. Зуспільля найкращих одиниць не в силі видвигнути хорої суспільності на шлях якогось поганого життя, не в силі направити політичного русла в якийсь путній бік, задевни-
йому надію відродження.

Це явище еміграційної психології виступило у нас сильніше, ніж у інших народів. Оно поширилося не лише на еміграцію, воно бняло широкі круги всеукраїнського населення і заставило рідних братів до братської боротьби, та спричинило, що ідея оборонності України зійшла на дальший план, исувачи як перші головні стремління по-
літики - добро чистей, складаючи ці -

Так пройшов рік 1919-20, а наше внутрішнє положення дійшло до краю. Катастрофальне внутрішнє положення, а з другого боку деяке заінтересовання нашою справою зі сторони деяких держав світу, викликають в умах провідників усіх укр. партій опамятанні я. Всякий зрозумів, що такий стан на будуче не мисливий, коли ми дійсно думавмо про будову власної держави. І оце в д.23/12 - 920 дозріває велика думка обєднання усіх політ. партій в одну всеукраїнську національну Раду.

З цим твором хочемо дещо блиże познанити читачів нашого часопису.

В склад Всеукр. Нац. Ради входить 75 делегатів поодиноких укр. партій, з того дає Велика Україна 45, Галичина 18, Кубань 7, міжтериторіальні організації 5 членів. Всеукр. Рада ділиться на загальні збори Ради, виконавчий комітет Ради і 15 членів (в тім президія) і з прези-

дії Ради, а южда з них має свій окремий обсяг діяльності. Головна ціль Ради: обєднання всіх укр. земель в одну цілість, звільнення їх від ворогів, що землі наші засіли, та виднання за границею признання самостійності України через інші держави світа; друга ціль - це відповідне нашому народному характерови уладнання внутрішніх відносин в укр. державі.

Для уникнення всяких непорозумінь зазначити належить, що Всеукр. Н.Р. не є ніякою владою - не є урядом: вона лише з'єднання і представляє з'єднану укр. думку і як така впливає на всяку політичну акцію усіх наших публично правних організацій. В той спосіб перейшли ми небезпечною крізу, що грозила нам потубоя, і входимо на новий шлях нашої визвольної боротьби.. Суцільний, сильний фронт в нашім нутрі вплине безумовно консолідуємо на наші внутрішні відносини. Розбиті досі наші національні сили з'єднуються під одним стягом і маючи даний напрям, одобреній загалом укр. народу, не будуть - як досі - марнуватися шукаючи орієнтації. З другого боку згуртовані всеукр. сили зуміють безумовно вдергати на валу ворогів, що йдуть на наші землі і вийти з тої боротьби побідно. Не від речі зазначити тут, що Всеукр. Н.Р. є орга-

ганізацією, яка повстала на вільнім закордоннім ґрунті. На її розвиток не можуть мати ніякого впливу ні Ляхи ні Москалі. Навпеки, В.У.Н.Р. може кинути не одну щасливу ідею з закордону до краю, піддержати морально одні із цілі круги, що сьогодні стогнуть в ворожих кайданах, всяке зло зносять та не піддаються.

Ходило б лише про те, чи В.У.Н.Р. найдеться серед широких кругів населення в краю належну піддержку, чи відгукнеться укр. загал на ідеї кинені В.У.Н.Р. Ходить про те, що б ідеї В.У.Н.Р. запустили серед нашого загалу сильний корінь, щоб видали вони такі овочі, як іх бажають ініціатори цього великого руху.

Думаемо, що так Велика Україна як і Галичина і Кубань, які сердечною кровлю заплатили за свої блуди, не повніть їх в друпе, а жаль за утрачену свободу і жаждя пімсти за понесені кривди, засталити сили нашого народу і поможе єму - вигнавши з батьківщини ворогів - повитати гідно назад на власній землі тих добрих своїх синів, що до народного воскресення приложили руки. -

Від Редакції:

Ниже поміщуюмо статю про те, як належить використати час, який ми приневолені проводити на чужині. Сподіємося, що наше стручтво прочитає і з зацікавленням і з увагою, бо все що в ній пишеться, дуже надто правде. Що торкається початкових заміток автора про нашу падолистову революцію і дальший хід нашого державного будівництва.

Галичині, то ім не можемо одновіти широти. Вони що-де поодиноких випадків правдиві. Однак, коли взяти на увагу цілість образу і порівняти його з стдном, в якому ми до того часу знаходились, то справа виходить до світлішого, ніж змілював її автор. Подекуди не було може уміlosti, подекуди потрібного зваження або характерностi, але народ як загал - цього не можна перечити - проявив богато геройства, рішучостi і творчостi, які нам не слід промовчувати, недобачувати або забувати. Тої ж думки припускаю, будуть і наші читачі, що своїми грудьми захищали свою рiдну землю і за-для неї отяго витерпіли і терплять.

Камедула.

Учітесь брати мої
Думайте - читайте -
І чужому научайтесь -
И свого не цурайтесь.
Т.Шевченко.

Лиха доля вигнала нас з рiдної землi і
приневолила шукати захисту в наших сусі-
їв, братiв - славян Чехів. Та хто знає, чи
лихो не вийде нам ще колись на добре.
Бо треба нам таки признатися, що падоли-

ства революція в 1918 р. заскочила нас за мало пiдготованими до самостiйного державного життя, а ще бiльше наша суспiль-
ністьне вмiла як слiд оцiнити тодi важких вилi і не забралася до великого дiла будовання власної держави так як треба було. Перш всього не мали ми людей на вищi держ. становиска. Державний секретар треба було обсажувати не раз лицьми до Австрії були собi звичайненькими урядниками десь там в Тисъменицi чи Количин-
цях. Також не диво, що цi люди, мимо найлучшої волi, не вмiли як слiд повести своiх дiл і мусили найперше вчитися, - пробувати, а цi проби нераз богато коштували молоду державу.

Рiзночi богато урядникiв, що за польсько-Австрiйських часiв карало свiй вiк на заточенню - десь там в Тарновi чи Величцi, а за вiйни в Талергофi, - думали, що тепер за України прийшов час вiдбити все страдане. І замiсць засукати руки та щиро зобрatisя до працi для своiх, як колись працювали для ворогiв своiх, вони кинулися до легкої працi, де чути було нажиду.

В повнiй мiрi не вiправдало надiй i українське вiйсько. За мало було старшин, а з помiж тих небогатьох чи-мало було таких, що думали, що на Українi ім тiльки бути великими командантами, а не провадити сотнi чи чети до бою.

Та й богато стрiльцiв, що шiсть лiт вiдержали в пекольнiм Італiйським oгнi i своїми грудьми захищали власну хату пе-

ред польськими поміщиками, жандармами і старостами, киддани кріси і ішли домів, а за ними польське військо.

Або кілько разів, як зверталися до селян о поміч для Армії, чути було такі слова: "А що мене військо обходить. Мені все одне, чи будуть нащі, чи прийдуть поляки, яхлопа мене не скинуть". Аж як прийшли поляки, забрали коні, худобу, може все збіже та я ще казали владними підводами звозити дерево з ліса на забудовання для мазурів, що осілися на пінських ланах, зрошених їх потом і кровю, як зачали хандарми генити батьків і дітей на лан на панщину - словом, як стали його скидати з хлопа, аж тоді прийшов він до голови по розум - та запізно. "Треба було більше своїм помогати" каже тепер той сам селянин.

Так довго бути не могло. Раніше чи пізніше мусів прийти тяжкий удар і опамятали народ. І він прийшов раніше ніж його сподівалися. Сотки тисяч найкращих синів народу пішли шукати захисту на безкрайніх степах України, а богато тисяч іх розбріхося по цілому світу. Так карала нас доля за нашу неадарність і байдужність і гріхи наші. Не хотіли шанувати волі, працювати для себе самих - так тепер на вигнані працюють для чужих і вчімся від них добра і ладу.

Та нам непоряд попадати в розпушку. Ми не перші і не останні так кардемося. Історія юдейська розказує, що богато сот літ до Христа таке саме лучилося було з юдейською державою. В їх державі завелися були великі безпорядки, з чого зкористали їх

вороги, Вавилонці, завоювали їх землю, а самих загнали далеко під Вавилон в невілю. Багдато їх тоді вигинуло. "На ріках Вавилону сиділи і плакали ми" ... співав і тодішній пророк Еремія. Та незабаром царство Вавилону роспалося і жиди знову здобули волю, а в їх державі запанував кий лад і добробут, як ніколи перед тим.

Або хто не знає про лихоліття Сербії в останній світовій війні. Лютий ворог мав був їх цілу державу, сотни тисяч сімів і батьків полягло на побоєвицях, а решта мусіла відступати на чужині. Здається не бачити вже ніколи волі завзятій народ. Але не минуло три літа, а вороги самі роспалися, а сьогодніша Сербія три рази така велика, як до війни була і є сьогодня найсильнішою державою на сході.

Так що нам, заточенцям, здраз робити? Вчитися... вчитися... і ще раз вчитися, щоби як вернемо домів, могли ми чим скоріше направити все, що війна і ворог над зруйнував. А навчитися нам тут добра та ладу не тяжко. Не треба ях до школи йти, тільки отворити очі і придивлятися уважно тутим людям, їх життю та іхньому ладу. На ще щастя завели нас Чехи на найкращі місця своєї держави. Тут народ найбільше письменний, найбільше роботягий та й промисел тут найкраще розвинувся. Куда не глянеш, всіди гарні, муровані домики, бота хатня обстанова, прекрасний сад з овочами, що аж гіляя ломиться; сильні, товсті коні, рослий, рясовий скот, красні збіжжя. Прямо вірити не хочеш, щоби на цій лихі

землі міг завестися такий рай. А пройдеш
вечером по селу, то думаєш, що ти в гар-
ненькому місточку. На вулицях електричні
лампи, по хатах також.

А в нас? Дранківі глиняні, перекривлені
хатки брудні зверху, брудні в середині,
ограто, але напів розвалені хліви, стайні,
тодоли, шопи, комори, всюди подерта стрі-
на, погнилі підвальнини, повалені стіни, за-
місць саду лози і базники. Вулиці такі, що
пройти не можна, не то проїхати. Коники мі-
ж деревами, скот худий з шерстю як в іжани-
ні обдерти, замазані, жінки нехлюйні, муж-
чини не бриті, обдергі, збідовані. Вечером
не важся вийти в село, бо пропадаш в кала-
шані. Право з дива вийти не можеш, як на
такій родючій землі могло завестися таке
екло.

"Чому це так?" спитаєте. "Бо поляки не
давали нам вчитися, не давали школ" - ці
відгукнете. А галицьким німцям чи давали
поляки школи? Також ні! А чому іх села,
як місточки?

Не поляки завинили тут, а наше лінівство
нездарність. Чи поляки винні, що наші хи-
ті воліють годинами молотити язиками
парно-пусто ніж прибрati хату і дітей?
І в цьому польська вина, що наш селянин
ускає гноївку на шулицю, що перед його
дітою такі вибої, що коні топляться, що в
того на подвірю по коліна гній і сміття,
що його шопи порожні, а плуг, борони, віз
чиють на подвірю? Або чи і тут завинили
селянин, що наш тутешній стрілець ні оком
чи не хоче на тутешні поля та луги, що

не питаетесь німця, чому він на тільки са-
мо міфрах землі живе як поміщик, під час ко-
ли його брати гірко бідують на багато біл-
ше родючій землі.

Останньої осіні виходив я мало що що
дня з табору в поле або в село на прохід.
Бувало стрічаю двох-трьох стрільців та й
заводжу балдачку з ними: "Що ж, чи навчилися
чого доброго від німця? питав. "Або що? хи-
ба ми самі не знаємо господарювати? Ми кра-
ще нього знаємо хазяювати, якби тільки
землі було доволі" відказують. "Але не та-
кими машинами і не в такий спосіб - кажу
я -. "Де в нас хто бачив такі бураки, як
тут? або коні"? Або чому не малі би ви ко-
льсь покласти такої самої хати, як тут ба-
чите. У нас поміщики мало що краще живуть"

"В - відказують вони - як би ми так
стали хазяювати, то прийшлоби ся нам ско-
ро хату продати і до Америки іхати. Або як
би я так запряг до воза коня і корову та
виїхав в поле, то як би я потім людям на
очі показався. А такої хати мені наща, що
я в ній поставлю. А такий кінь - то мене
цілого обів би."

І так годинами вміють вони вам відказу-
вати. Тай правду кажуть. Во як би навіть
наш Іван, чи Грицько купив собі яку машину
приміром до сіяння збіжжя, то коло неї тре-
ба знати ходити, треба знати як і кілько-
сіяти, як направити, треба її опісля скова-
ти до шопи, щоби не гнила і т.д. А наш се-
лянин чи знає це. Чи хоче він придивитися
або спитати німця про це. Де там. В нього
така машина за два-три роки буде пред-

ставляти купу заряжленого заліза десь там в кропиві під плотом. Він думав, що як купив машину, то вона подінна вже сама все робити. Або корови... Наш селянин годує на трьох моргах поля пару коней, - машинят, одну або півтора коров-терлиць. Кошки порожнього воза з болота витягнути не можуть, а корови все ялові - розуміються через чарівниць. Тутешній німець держить на 17 моргах одного але здорового коня - одного вола і три до чотирі рисові корови та кілька телят - не згадуючи про свиней та дріб. Тим одним конем і коровами, він все по поле обробить. Його діти прямо купаються в молоці тай ще до міста його продав по кільканадцять літрів денно. Чому? бо в нього один кінь, що не гладже з голоду дишля, але єсть за двох на-ших, а робить за чотирьох. Корови не вганають цілими днями по пасовисках, де самі кертичини і лайнаки, але потрохи працюють і за це добре їдуть тай в четверо тільки молока дають, що наші. Може прийти - хто знде - кільки - українських відьм і чарівниць то ім і каплі молока не пропаде.

В богатого німца бачите на подвір'ю крім хати ще одну стайню і шопу. Солома, сіно зложене на вищі, комора під тим самим дахом що хата тай магазин на хліборобські знаряди і машини також там. Всё разом і все вночі має ключ замкнене. А в нашого селянина - бідолаха бачите на подвір'ю тьму - тьменну всіх хлівів, шоп, стодол, піддаш, оборогів, комор, стіжків, але все дрантиве. Хліборобські знаряди або прямо гниють на дворі, або всиді порозкидані та позастромлю-

вані по-під стріхами без найменшого ж таки, що часом кілька днів треба шукати за неоднорічною річкою задки найдеться і. Був що денкої річи цілком не найдеш, хиба що ії случайно десь там на вищі випорпажи кури з полови. А кілько разів то дрантя піде з димом. Бувало літом і дня немав в нас, щоби десь в околиці не горіло. А тут? чи бачили ви вже огонь на селі? Та що тут займеться! Нашої кагли нема, дитя до стодоли не залізе бо замкнена, стка нема, бо збіже зимолочене, ще таки зажива, а солома під дахом.

Про гноївку і не згадувати. В нас вони мають тільки має це, щоб розливалася по вулицях і до керниць спливала. В німців бережуть ії як золота; накидається ії трохи, так сейчас везуть вазами в поле. Тому не диво, що ця лиха німецька ріля дає вдвое або і більше хліба, що наша Родюча. Що звичайний німецький селянин може накупити собі тільки машин, поставити таку хату, то це в великій мірі завдчує він тій гноївці, що вивозить в поле.

А які користі тягнуть тутешні селяни з своїх садів. Там, де в нас розланошилася кропива, будяки, базинки та лози, ти вони заводять прекрасні сади. Осінню як гілля ламається під тягарем яблок та грушок. І їх і для рідні доволі і прости є що. Але бо німець і доглядає свого саду. Як тільки має вільну хвилину, не йде до коршиків, але прочищує гілля, покує землю під деревами, гноїть їх, мастиль пні, щепить нові деревця... А наш

чоловік? Він заглядає до свого садка, лише тоді, як треба бичівно вирізати або винести та осінню, як вже овочі дозріють. Тож не диво, що ті запущені дерева або всім не родять, або родять, таке, що його уст взяти не можна.

Як проходите літом, або осінню по тутешньому селу, то майже не бачите ніде жінок, івчат ні дітей. Чому? бо вони або в пої, або дома заняті працею. А в нас, що стурбень то бачите, як через пліт сваряться ляби за курий або свиний, дівчата години - і вистояють коло керниці, а пузаті заміані, напів нагі діти або в болоті бавляться або по чужих садах вгандяють.

А чи бачили ви в нас в Галичині хоч раз блока та грушки по обох боках дороги? Оріння з дерев не осталоби - не то овочі!

Тож не будьмо сліпими і байдужими. Дабто не був: в містечку, чи на селі, в фабриці чи на фільварку, кождий отвори очі і ридавайся всьому кругом!

Не розумієш чого, то питайся тутешніх людей! Вони все радо розкажуть. Подумай чи е оплатилиби ся і в твоєму селі купити такі машини, поставити такі хати, завести електричне світло, засадити такі сади. Може далиби ся в твоєму селі закласти таку рамницю, таку фабрику, це гольню, як тут.

Вчіться і того ладу та охарности, що тут бачите, шануйте чуже добро, як тут його щають. А як того всього навчимося, тоді нам і ляхі мі Кацап не страшний - самі вони засрутися з нашої землі.

Ліберець, січень 1921 р.

ГАЛИЧИНА - МАЛОПОЛЬСКА

Поляки, щоб показати перед світом, що загарбана ними Галичина не інакша, а польська країна, називали її "МАЛОПОЛЬСКА".

В нахабнім нерозумі своїм думе влучно назвали. Адже значить воно, що Галичина не є польська, а лише малопольська т.е. що мало в ній поляків.

Жиди могли б її назвати малоюдеєю, т.е. маломайдівською, хоча їх є трохи більше від поляків.

Та смішно і глупо називати якусь країну від того, чого в ній мало. Подібно москалі називали надніпрянську Україну "Малоросією".

Та минулось... Нині то й білі й червоні москалі так і чещуть "Україна должна бить советська", "Україна буде федератівна", "Україна должна дати хліба", "Україна самая богатає страна" і т.д.

Дарма. Правди ніяк не перебрешеш і не перемалюєш. Бо чи нині, чи завтра, а з "малопольські" і "малоросії" повстане Велика Україна. -

Вийшло число З - "Українського СКНТАЛЬЦЯ", який видає Культурно-Просвітний Кружок табору в Ліберці.

-0000000000-

Одна СТОРІНКА.

То тут то там, на еміграції, приходиться чути розучливі жалі, що військо Великої України, в часі минішньої визвольної боротьби, не було боєздатне, ні одного світлого мента не залишило для традицій... Та чи ж воно і справді так є? Чи не являються завчаснimi ті жалі, що стоять від дійсності так же далеко як небо від землі? Правда, ні В. Винниченко в своїм "монументальнім" творі "Відродження нації", ні Др. О. Назарук у споминах "Рік на Великій Україні" не торкнулись славних, повних завзятогогеройства, подій на полі битви, які виявляла національна армія Великої України. Однак не треба забувати, що прийде час і безпристрасні історики богато дечого викресята зі згаданих творів, богато світлихментів винайдуть там, де так В. Винниченко як і О. Назарук чи не хотіли, чи не могли шукати... А таких ментів було аж надто богато.

Пригадується мені те маленьке, напів жидівське місточко Коростинь, що в березні 1919 року було свідком пекельної "на життя і смерть" боротьби українського стрілецтва з вдесятеро переважаючими ворожими силами.

На протязі трьох довгих... днів невгавував рев гармат, тріскотіли скоростріли, дудніла земля, річкою лилася червона українська кров. З кожною хвилею ріділи наші лави, але на крові й трупах забитих братів стрілецтво клялось боронити рідну землю до останку.

"З таким заваяттям не билося військо і за царських часів..." говорили ті, хто брав участь в минулій світовій війні. А Головна Військова Команда в наказі армії коростенські бой називала "небувалими" в нашій історії.

Ворог переміг. Оточена майже з усіх ків місце військо змушене було покинут свою кров'ю замочене місточко Коростинь. Поодинокі стрільці, що не могли перебутись через вороже оточення не піддалися на милість і ласку переможця... Вони дали собі під ноги гранати і падали на трупи, яким життя відобрала бійка через цілих три дні.

Так билося військо Великої України під Коростинем.

А чи ж тільки під Коростинем?

Під кінець 1918 року на Харківщині майже до останнього бився з ворогом студентський курінь. Падали з вірою, що Україна буде САМОСТІЙНОЮ.

І таких випадків много. Треба тільки не дивитись на справу через окуляри В. Винниченка та д-ра Назарука. Їх субективні спостереження дуже цінні, але не можна не шкодити, що вони є плідом кабінету творчості, яка завжди і однобока і дає від дісності.

Більше пошани до заслугуючого на рідного війська, а тоді не прийдеться зіткнати на чужині та огортаюсь жалю, завчасним і непотрібним...

Гр. Крим

0.0.0.

Злочинець, чи ГЕРОЙ.

"Ой, засікли, засікли..." голосила Микичка Пріська схиливши мід перелазом біля криниці на городі. А біля криниці зібрались сусіди і дивились на скривленій похмільний трупик Прісчиного сина, Микольчика.

Всі мовчали. І по тому, як холодно зупинялися погляди на панському подвірі, було видно, що смерть хлопчика сталася по вині звідні...

З панських хоромів неслися звуки веселого п'яногого співу, жартовливий сміх і повні риємного задоволення веселі цвірінькання панських дітей.

"Такого злодійства ще не було. 20 років прожив, а подібного злітства не бачив" тримючим голосом прорізав хтось мовчанку.

Очи всіх ввернулись в бік перелазу. Всіх хопила дріж Пріська, що перед хвилиною ліжко тужила, оплакуючи долю своєї дитини. Залтом замовкла. На погано скривлених устах відбивалась неприємна усмішка, неприродно розширені очі блисталі дикою радістю, руки все съество і дріжало наче в лихорадці.

І лиш тоді, як почувся страшний шалений егіт, коли побачили, що Пріська танцює... всі зрозуміли, що вона збожевіліла.

Через пліт з панського подвір'я, сміючись Прісчиного танцю виглядали захмілені обличчя панських слуг, а в хоромах невгавала панська пісня.

Пріську відвезли сусіди до лічниці для бо-

жевільних."І на однім словом не згадувала про свого Микольчика, а тільки дріжала, плакала та сміялась "переповідала сусідка, що товаришувала хорій в по дорожі до лічниці. Старі бабусі і молодиці слухали, ювали головами і безнадійно додавали: "Не вернеться... Та й нема докого".

А на похоронах Микольчика не було ні батька, ні матері. Чужі руки омили запеклу кров з посинілого, розпухлого катованого діточого тіла; чужі люди положили його в труну... Не одна краплина сліз пролилася над довчанскою могилкою маленького громадянина. І не були ті сльози чужими-ні, - то українські сльози, що ктичути до суду над споконвічним лютим катом України - ляхами.

Сумом від убогої хатини Микитюкового Івана. Сам Іван невідомо де загинув після того, як забрали його польські жовніри до вязниці на безправний донос шляхтича-поміщика.

А було так. Двір Іванів луцьться з панським городом. Поміщик кілька разів навертав Івана, обявивши себе перед громадою пляком. За це обіцяв йому ріжні нагороди. Та чесне українське серце не хотіло бути посміяним, не продалось за "серебренники", не склонилось перед панською ласкою. Вони зміло, хто його непримиримий ворог, під чим гнітом стояла

його край. Іван і під загрозою одмовився зробити приемність своєму пляхотному сідови.

Злий сусід помстився.

Якоє темної ночі до Іванової хати явились ляцкі жовніри і вивезли його з собою...

Маленький Микольчик бачив, як били його батька при арешті, як плювали йому в лиці бачив добре очі свого тата, що налиті то- скою дивились тоді на него.

Відчуло хлопя своїм ніжним, незадові- ним серцем, хто зневажив честь його батька, хто вініс в іх хату і тугу і горе.

Другого дня Микольчик підпалив панські стоги, огонь з яких переніся на хлібні склепи і та пожежа пожерла немало панського добра.

Микольчик радів і його розум, під впли- вом гніву до ворога, шукав змоги повторити пожежу.

На цей раз не пощастило. Саме тоді, коли Микольчик підпалював будинок ненависного пана, його піймала сторожа...

Були викликані жовніри-ляхи і вони то на смерть засікли маленького злочинця, чи героя...

Недоля.

Живі: х :х :х :х :х :х

Др.М.КДЧАНЮК.

РОЗВИТОК МОВИ

% / Від редакції: Ми отримали від вище названого автора "замітки до сучасної української літературної мови", написані передовсім для нашого старшинства. Тому що для ширшого загалу наших читачів питання мови є не так важні, а цікаві можна прочитати книжочку про сучасну нашу мову

яка недавно у Відні вийшла в друку, ми надаємо їх на сторінках нашого часопису. Однаке ми раді би подбати, щоб наш інтелігентний загал мав спромогу познайомитися з найновішими правилами нашої мови правопису. З цього приводу радимо купити в канцелярії "Просвітного Кружка" Мартицького "Паки й паки" про українську літературну мову /ціна 4 чк./, в якій знайдеться для кожного багато цінних заміток і вказівок. Хоча деякі з них можуть являтися ще спірними, то про те борщурка заслуговує на як найширше розповсюження. Із надісланих нам "заміток" помічено тільки ось що:

"Найвеличавійше, що змігся сягнути чоловік-це мова, якою може висловлювати свої думки, почування, оспівувати красу світа і відкривати глибокі тайни істновання. Мова був би неможливий всякий поступ культури. І як в міліонах літ змінювались і розвивались фізично і духовно люди, так змінювалася і розвивалася постепенно й мова.

І наша українська мова не була все т

а як мині - а перша ріжні степені міни і розвивається тепер іще на наших очах дальше.Ще перед війною вчили іх по школах трошки не так, як тепер.Цей шалений розвиток прямо таківраже нас і ми самі не знаємо, чи засвоївати нам нові слова, чи ні. Та лишатись по-заду не можна, оскільки розвиток мови є ознакою розвитку цілого народа. Український народ можна сказати, що аж тепер пробудився із довголітнього невольницького сну, воскресив в собі нові бажання, нові ідеї, почав будувати свою державу, тоді всі ті історичні чинники останніх часів впливали також і на наш великий розвиток мови. А з другого боку, що мова наша тепер так поступає, може лише рівно ж судити, що наш народ живе, піднімається і розвиває всі свої духові сили. Деякі західні мови, як прим. французька, вже стала в своїх усталених, законоченілих правилах, де ніхто ніщо не може змінити. Значить, що французький народ виявив вже вершок своєї культури і далі не розвивається.

Не так то з нами. Ми - народ молодий, єдино на шляху розвитку, тому юна сучасна літературна мова має всікі ознаки "рвучкої, хитаючої, буйної молодості".

0:0:0:0:0:0:0:0

З життя УКРАЇНЦІВ на ЧУЖИНІ.

ПАРДУБІЦЕ. Подаемо зі звіту діяльності тамошньої філії "Просвітного Кружка" ось що: Заходами управи філії "Просвітного

"Кружка", "Крамниці" та команда сот. Кривенка відсвяткували укр. робітнича сотня Святочір Різдва при гарно вбраній ялинці спільно, старшини і стрільці одним гуртом як в родині. Короткою привітав сот. Кривенко всю військову громаду, зібрали з усіх усюдів в цю святочну хвилю. Змагався сучасні обставини і побажав найближчих свят діждатись на рідній вільній Україні. Хор (лід проводом хор. Маруняка) заспівав колядки. Згодом засіли чети до вечірі. Голова "Просв. Кружка" підніс в кождій четі по черзі чарку за здоров'я стрільців, спомінув удалих героїв і тих, що до мині мучаться в ворожих тюрмах або боряться на широких стелах України за ії кращу долю. Після спільної вечірі, яка пройшла серед веселої балачки і співу коляд, явились запрошені гости - чеські старшини на окрему почесну вечірку. Милою несподіванкою для всіх була поява гостя з України чет. У. С. С. Тр-а, який переживши деякий час на Україні під більшевиками після поверту в Галичину попав в польські полон, з якого вирвався щасливо і забрив у Пардубіце на саме Різдво. Багато дечого цікавого розказував нам про Україну. Явився і стрілецький хор з колядою, який незвичайно подобався гостям. Серед співу колядок і взаїмних чеських, то українських тостів в честь то нашого чеського народу закінчилася традіційна українська вечера з пирогами і кутек, на далекій чужині. В перший і другий день

Свят мав хор. Кунда виклад про обовязки людини супроти другої людини, загалу і держави, а третього дня відсвячено 25 літ по річниці смерти М. Драгоманова викладом хор. Н. Матури про життя, діяльність і значення Драгоманова для України.

МУХАЧЕВ. ТАУЛЬОВІЦ: Тут знаходитьсь відмінна м.р. 17 укр. стрільців на господарській роботі під проводом бунч. Ониська. При цій народі стрільці навчилися багато від чеських господарів, у яких працюють. Господарство у них стоїть дуже високо. Вільний час посвячують стрілеці мауці читання, писання, рахунків і співу.

Гарно віддав наш Святий Вечір, по нашему звичаю з прекрасним деревцем в великий прибраній салі. Града цивільна оркестра. Як гості прибули чеські старшини, вояни і цивільні особи. Салля була переповнена. Гости дуже висичали нас та нашу українську забаву. Бунч. О.

ТРЕНЧ. ТЕПІЛЦЕ. Українська робітничча сотня чисить 104 людей: 37 з Нім. Яблонного, а решта з Кошиць. Приналежні до бригади прибули сюди з Тъардошина, де робили стояжеву службу при плебісцитних складах. Тепер приділені вони до партії з Кошиць і творять разом одну сотню. При сотні є мала бібліотека, якою радо користується стрілецтво. Одержуємо "Укр. Пралор" і "Укр. Стрілець". Хор. Ванджарун /що на посаді стрілеця/ веде курс неграмотних із 15 стрільцями. Тяжко йде наука без букварів чет. П.

ДЕЙВІЦЕ к. Праги. Сотня /85 стрільців і 2 старшина/ працює при будівельному заряді і при цій нагоді стрільці мають спромогу навчитись столярства та мальства. Живеться не зле. Що другий день відбуваються виклади для стрілецтва з української історії, письменства, або ведеться розмова на різні теми, при чим стрільці учатися ясно висловлювати своїми і погляди. Дуже цікавляться стрілеці музеями, які в неділі і свята охоче гуртками відвідують. Різдво відсвятковано сумно, але в надії, що друге відсвятується на Великій Україні. Все було би гаразд, якби тільки більше наділювали нас одностроями. За працю належала ся сяна-тана сорочина. Часопис "Український Стрілець" своїм змістом усім подобався.

ЛІТОМЕЖЦЕ. Робітничій відділ /51 стрілців/ потрібус українських книжок. Часу вільного досить і дуже багато діло притати. Найбільше питаютъ за творами Шченка.

МІХАЛЬОВІЦЕ. "Оскільки знаєшесь у Вашій час і місце у Вашій часописі, прошу речитати цих кілька стрічок і помістити в "Стрілеці".

Коли мене призначено командиром "роти сотні" до МІХАЛЬО ВЕЦЬ - на Словенську, радів страх... Радів тому, що опускав я Вранів /лагерь для інтернованих/ і відлив не до Драгчова між мадярів, а на Словенсько до Михальовець між населенням сіванів та руснаків. Я скоро довідався від людей, котрі там також були, про тамошні

еставини. Потішуючого не вчув я нічого, та
чи то того я не тратив надій. 7/9.20 р. при-
був я з сотнею до призначеної місця, де
нас приділено до чеського підвідділу. Од-
ної кватирі не було і кождий мусів шукати
собі, де хотів; Зачалася праця від 7-11 і
від 1-6. год. Хоча стрільці жили по кватирах
одинцем, то на збірку явилися всі точно і
праця йшла задовіляючо. З часом, як дні ста-
вали короткі і холодніші, зачала й нас біда
ти скрутити. Стан омундуровання був дуже лихий
і погіршувався з кождим днем, нощю брали
сильні приморозки, люде не мали жадної ділки,
а спали по стодолах і стрижах і зачали хо-
рувати. Я ходив щодня до підвідділу, просив
зарядити лихови, та успіх був малий. З тіє-
ю бідою видано хілька десятків днк. Прийш-
лось мені іхати декілька разів в Ужгород
до інтендантури та до генерального штабу і
врешті дістали ми певну невеличку скіль-
кість одностроїв. Наслідком цього 60% стріль-
ців зовсім не виходить з бараку, бо не має
чім. Все ж таки ми не піддаємося. Курс для
неграмотних, під проводом поручника Босако-
ва виказує величі результати, хоча писати
доводиться на "коліні", бо в бараку там ма-
ло місця, що навіть стола нема де умістити;
за три місяці 30 стрільців навчилося чита-
ти і писати. Три рази на тиждень відбувають-
ся виклади з історії, географії і інших наук.
Стрільці і підстаршини поділені на три гру-
пи: неграмотні, малограмотні і грамотні. Кол-
дій з тих груп виклади робляться з осіб на.

Праця не йде на марно. Мимо невідряд-
них обставин люде веселі і бадьорі –
ждуть вирішення нашої справи. На Новий
Рік відбувся силами роб. сотні концерт
в честь Т.Шевченка в гарно пристро-
енім військовім бараку. З добревіль-
них датків зібрано 455 корон. По опла-
ченю музики і інших видатків оста-
ло 150 корон доходу; з тих вислано
100 корон на інтернованих в Ліберці
і 20 корон на пресовий фонд "Україн-
ського Стрільця", – решта призначена
на видатки для курсу неграмотних. По
сему маленькому виступі у стрільців
розвідулася скота до культурно-про-
світної апраці, а населення Міхальо-
вець просить виступити навчально з
концертом прилюдно в одній з театраль-
них саль. При сотні є бібліотека, кот-
ра обнімає юле 120 книжок різного
змісту. 44 книжки дісталася сотні з
"Просвітного Кружка" Укр.Бригади –
за що складає щиру подяку, а решта
закуплена з укр.книгарні в Празі за
500 корон. М.Босаків. 17.1.21*.

МІХАЛЬОВЦЕ..... "На Новий Рік
Культ.освітним гуртком був улаштов-
літерат.вечір в честь Великого пись-
менника Т.Г.Шевченка. На вечері був
прочитаний реферат; продекламовано
нілька гарних віршів Шевченка; хор
/ під проводом ст.дес.Березовського/
проспівав кілька чудових пісень; гар-

но виконано кілька сольо і станцювано "гопак". Програма вечера закінчилася гимном "Ще не вмерла Україна". Вечер пройшов і закінчився гарно. Українська пісня-музика викликала у публіки велике зацікавлення. На жаль всіх гостей не можна було задоволити, бо звичайний військовий барак, де відбувся вечер, не міг вмістити всіх прибувших.

На другий раз, К.осв.гурток, на бажання публіки думає дати спектакль в одній із більших театральних саль. Таким чином на небі наших темних Михальовець зійшла перша Українська зірка. Заревич. {6.1.21}.

КОШИЦІ. Нас тут на Словаччині є 6 сотень / 5, 6, 7, 8, 9 і 10 /. Кожда по 50 до 100 людей. Розташовані в Тренч. Теплицях /пор. Джигало Гриць/, в Жіліні /пор. Танпаш М./, в Ружомберк / сот. Чорний / і в Кошицях /пор. Посадській, чет. Кізь Т. і чет. Мазур Ф./. Зі всіх сотень тільки одна отримує деякі укр. часописи як "Вперед", "Укр. Пропор" і т.и. Книжок українських нема зовсім. Тепер за почином козаків одної сотні міркується про заложення в Кошицях "Укр. клубу" або "Просвіти", даб могли сходитися українці, поговорити між собою, послухати де-коли викладів та згуртуватися. Час-до-часу прибуває до нас збігці з обох частин України. Раніше в Кошицях була місія, яка помогала втікачам, тепер справа стоїть гірше. Наколи приходить рядовий козак, то його можна приділити до сотні, де він отримає дах і харч, а за се буде трохи працювати. Інтелігентних одиниць або жінок то вже приділити там не можна. При кождій сотні є

вже й так 2-3 старшин на посадах козаків, яких на роботу не посилається. Таким збігцям треба як-не-як помогти а грошей нема жадних. Звичайно паде цей обовязок на командантів, які з власних грошей скидають по трохи. Та далі ім вже не під силу. Тому хотілось було притягнути до цього цівільних українців, що мають в Кошицах посади. Однаке ці запомогового комітету склости не хотіли і від участі в ньому відмовились, так що 1/1 с.р. прийшли козакам на таку ціль зложити по 1

Ф.М.-р.

ЛІПНІК. Табор розвязано. Інтерновані відібрали дні 17. I до табору Ліберця.

ПОЛЬСЬКА КУЛЬТУРА.

В Женеві під час засідання Ліги народів дів запитав один з членів Ліги пана Падеревського: "Чому ви так занято магаетесь, щоб Українська Галичина була прилучена до Польщі?"

- Але ж бійтесь Бога - відповів пан Падеревський - та там польська культура! Вона ж пропаде, як не буде під польською охороною.

- А яку ви охорону даете тій польській культурі в Галичині? Військову правду?

- Н-н-ну, так...

- То дуже слаба та культура, як бе війська не може утриматись. - Відповів член Ліги.

0:0:0:0:0:0:0

Листи до Редакції.

ХАЛЬСІЦЕ на Словаччині. "Прошу ласка-
ти прислати дальші числа "Укр.Стрільця",
які вийдуть вже в "Новий Рік" з на-
роди вечерку в честь Т.Шевченка дещо збе-
гло. Пізніше подам дещо більше з нашого
міста. Цим разом прохання прислати нам Ваш
часопис, бо всім стрільцям дуже подобаєть-
ся". 10.1. М.Б.

ВСЬКІ БУДИЛОВІЦЕ. "Передовсім складаємо
Вам у подяку за надіслані часописи. Миємо
читальню, де укладається відчутні і святоч-
ні забави; часописи, особливо "Укр.Стрі-
льць" підтримали нас на дусі та скріпили
серу з сворий поворот на рідну землю. Ше
один широкий спасибі за старанні про нас і ци-
ни привіт засилає стрілецтво укр.роб.сот.
і пор. Гаджук". 12.1.

ШВАЙЦАРІЯ, Женева. "Щойно отрима-
ваки 1 і 2 число "Українського Стрільця" з
5 і 31 грудня 1920 і дуже Вам дякуємо.
Ми уважно перечитали обидва числа та
найшли багато надзвичайно цікавого мате-
матеріалу з історії нашого недавнього минулого.
Важко Вам від усього серця успіху в
так користній праці та просимо й надалі
не забувати нашу читальню. Рівночасно ми
повні до діспозиції Ваших читачів зі-
зисно усіх інформацій та орудок на
Швейцарію. Просимо налітъ це зазначити в
найдближчому числі "У.С." подаючи нашу
точну адресу... 14.1. Еugen Балашівський,

Прага. "Сердечно дякую за надіслані
Вами 2 числа "Українського Стрільця",
які своїм змістом, не лише заставили зайд-
ший раз відчути сумну дійсність в житті
нашого війська, але й розворушили чисто
субективні перевертання, які зазнали, бувачи
ми військом та які свіглою згадкою ма-
ні будуть на довгі, довгі роки... Концер-
туичи в прифронтових частинах, як і в за-
піллі, концертуючи по касарнях, вагонах,
хлівах, а то й під чистим небом, концерту-
ючи ли серед надінпрянців так і надні-
странців, а зважаючи на нашу - концертуоч-
ність нашого війська, якого лізвав і зро-
зумів остатільки, що колиб ці десятки тисяч
борців називав героями, то цим би словом
назвав лише одну маленьку частину того,
що хотів би висловити. Може мое здатомство
з військовою поверховю, але коли що півіть і
так, то я все ж-таки чую в собі остатільну
моральну силу, що сміло можу сказати: ко-
либ наші великі й малі політики уміли пра-
цювати з таким завданням та з такою само-
посвятою, з яким терпінням військо уміло
переносити тяжкі обставини свого бойового
життя, та з якою відвагою воно йде на
смерть - , то певно, що вії ми давноб вже
були у своїй хаті.

Одне видання Вашого провального часопису,
призначеного для війська, я особливо сер-
дечно вітаю, бо -перше - на таку увагу з
боку активної свідомої укр. інтелігенції
воно більш чим заслужило, подруге - що це
видання може багато зробити в справі під-

Бюро. Genève 18. rue du Marché. Club Ukrainsien

несення духа та спріллення серед війська віри в конечну перемогу. Закінчу-
ючи свого листа, я від цілої душі бажаю Вам, як найбільшого успіху у Вашій невидній але багатій добрими наслідками роботі...

15.1.21. З в. повагою Василь ЕМЕЦЬ.

Р.Д Ласкаво прошу взяти ці 10 корон в фонд на видання Вашої поважної газети для тих, хто не словами, а кровю виявив свою любов до нашої закатованої та запльованої великої мучениці України".

.....

ЗАКЛИК до УКРАЇНСЬКИХ боржан Америки.

/Всі українські американські часописи просимо перепечатати/.

Відомо, що на чехо-словачькій землі перебуває біля 10.000 недавніх укр. борців-жовнірів, які наслідком 91-го війни випадків під напором сильніших ворогів мусіли тяжко збідовані й знеможенні покинути свій рідній край який хотіли визволити з польсько-московської ньодлі жертвуючи все маємо і життя і кров. Тепер вони розбросені і інтерновані в сусідській нейтральній державі. Та тільки до часу! Бо доля України ще не вирішена - і треба, щоб українське військо було та весь час стояло на погріві!

Всю вагу істновання отже 10.000 п'єзажами України як слід оцінюють вороги. Поляки придумують усякі способи, якби так зробити, щоби це останнє забороло волі України, яке в рішаючий момент може перечеркнути всі іх політичні рахунки, розпалось і розійшлося. Тому силоміцьці примушують рідних в краю писати до своїх онів і братів на Чехії, щоби докончес вертались до дому. Інакше греять кон-

фіскат ой маєтку, змущаються, карають.

І слабодухі, що не витримують спокуси ідуть. Кидаютъ сотні і куріні свої.

З другого боку - дезерція в Америці. Немає дня, щоб на таборову пошту не спіло декілька листів зі "шіфкарта" від Американських братів, своїків, родичів, знайомих.

Коли Польща потрібувала як найбільше своїх синів, тоді Америка висилала їх тисячі і десятки тисяч у край до зброй - у нас навпаки!

Оці "шіфкарти" но міц і радість нам. Що біда тут і не гаразд нашему війську - це правда. Сотні на Словаччині, або дві тисячі тих, що в Ліберецькім таборі, не мають ні одяги, ні грошей, ні достаточних харчів.

Та хоча помчі не мають ні-звідки, вони переживають ті страшні часи, які пересилий на фронтах багато страшніше. Боже борці-жовніри! Та не в тому річ...

"Шіфкарти" - це карти дезерції. І які гарazi везуть вони наших стрільців і старшин?.. В Америці рахується тепер понад 3 мільйони безробітних боржників там відповідно валуті така, як тут. Намісці витрачали гроші на ці карту, чи не порадніше прислати їх своїкові на харчі більші, одяг.

А як на таких шіфкартах шанується народна справа, за яку стільки університетських синів - героїв лягло голова? Якщо послужить приладом шіфкарта, яку надіслало українське землеробство, бюро в Ньюорку для брата Миколи Війтшина. Це зміст: Амерікан українен Енченда 30 Іст Севензд стріт, Ніколас Війтшин, Голішіл - Поленд /т.в. Галчина - Польща/ 24. Новембер 1920.

Хвальне українське Бюро прилучилося до Польщі - тай годі.

Пресова Кватири Укр. Бригади.

З життя в ТАВОРІ .

Дня 13 с.м. зібрались старшини Бригади Турнгаллі на Маланчин вечір, уладжений добродійні цілі комітетом із старшинами . В програму ввійшли: "Пливе човен" ішаного хору, "Думи мої" муж.хору, декілька декламацій: дівчинка К./з Шевченка/, четвірка Б. /вязанна веселих віршів Руданського/, поручника Х./з Олеся/, спів-дует дівчаток К., продукції бригадійної оркестру, що вроді "монольсога з маком" хорунжого В. і "Коломийка" відтанцювана панею С. в парі з хор.Б.

О год. 12-ї закінчилась програма вечера новорічним словом генерала Курмановича. Бадьорою і вибачливим згадкою попрощав Командант Бригади старий рік, який саме відходив в історію слід за своїми попередниками.

"Нез важаючи наніщо український народ вигачеться і поступає. Вистарчить порівняти таємішній наш біллянс із вихідною точкою нашої найдновійшої історії". Новий Рік привітав командант непожитною вірою і нарадою на здійснення нашої великої мрії - обачити свою Україну вільною-небажання, не зустріти присутні грімким скликом "Слава" і гимном "Ще не вмерла".

В слід за тим, почалась товариська завада, яка тревала до 3-ої год.ночі.

Дня 14 с.м. уладили підстаршини Бригади свій Маланчин Вечір в просторії салі Піценгавазу. На вечеї був присутній генерал Курманович разом із представниками підстаршинства і майже все стрілецтво Бри-

гади. Голосним амістом програми були продукції стрілецького хору під проводом хор.К. -"Гей на горі", "Червона Калина", "Стойте Явір", "Гей гук, мати, гук" - слухались в справдішної приемності. Поруч оркестри, які під орудою були. Бараща зробила на протязі останнього півроку незвичайно великий поступ в напрямку оркестрального мистецтва, являється хор стрільців другий з черги окрасою Бригади. бо старшинський, післяваваний комплекту, мусів припинити свою діяльність. Декламації "Сон" стр.Ф. і "Ліцу в неволі" дес. П., спів-дует дівчаток К., "коломийка" виведена панею С. і стр.М. доповнювали гарно речту програми.

О год. 12-ї промовив як речник підстаршин бул. Гришинів.

Подякувавши сам перед генерала Курмановичеви, чеському майдрові Яні і всім старшинам, що завітали на підстаршинський вечеї, улаштований з нагоди закінчення старого року, продовжив: "Минулий рік залишився в нашій історії чорними нестертими будувами. В сім році вирвано нам послідний шматок нашої рідної землі, виліто з неї послідно частину нашої армії, тисячі наших батьків, матерей і сестер арештовано, сотки і тисячі наших рідних братів томиться й досі в ляцьких таборах і тюрмах серед звірських і недядствих знищень, а в ріднім краю радується лютий ворог, що приніме так економічну як і культурну нашу працю.

Хоча минулий рік перейшов так чорним маревом понад нашою країною, то наше таборове життя тут на чужині, в заприязненні державі, не було без значіння. За почином одиниць доброї волі улаштовувались різні освітні курси, на яких ми навчалися ботати доброго, що вийде звісно на користь нашому рідному паневоленому народові.

А тепер з новим Роком жадлю: щоби здійснилось все те, чого собі самі бажаємо. Наці очі звернені всі в одну сторону. Нехай же в цім році панує із нас вздімна любов, послух в військових приказах і єдність, бо тільки в єдності сила, а в силі побіда.

Нехай беться в кожного з нас українське серце, ніжне до всього, що добре і похиточне для рідного краю і народу. Наша грудь нехай стане твердою моз криця, о яку замалиб ся ворожі ратища. Крім своїх сили і сталім своїх груди! А ик щаєльво повернемося до вітчини, то зачнємо знову будувати на свободі рідну хату, бо лише в своїй хаті "своя правда і сила і воля".

Стрілецький хор відспівав враз із всіми присутніми "Ще не вмерла Україна", "Ми гайдамаки" і "Непора". Після ждань ген. Курмановича, які чустріли зібраних грімкими оплесками, пішли таєвериські забарви, заполнатковані командантам і його дружиною, які протягнулись далеко по-за 12 год. Підстаршинський Маланчин Вечер подивився в пам'яті присутніх як один із найкращих таєвериських вечорів в Німецькім Ябліні. Дружина гармонія, гитарний настрій при домашній свободі, вірцьва аранжерка, та самоощання і почтання для гостей, ріжкоманітна програ-

ма забав і т.и. робили цей вечер дій гарним і приємним. Це не був лише вечер забав, але були це хвилі проведені родинним, сідним духодом спаянім у країнським гурті. Так провідений час не змарнований. Така забава виховує, носить і звідне.

А.

На Українські ВДОВИ і СИРОТИ.

Одим подається до загального відо-
що цими днями появляється українські
ствовні наліпки /марки/ з укр. і фран.
Напис: "Памятайте на українські вдо-
і сироти". Посередині видніє хрест на
могилі а побіля ядова з сиріткою
сунок арт. чет. Кобринського - в сині
животу мережкою на берегах. Ціль: при-
дання фондів на допомогу вдовам та
ротам по поляглих борцях за волю Ук-
раїни. Так розпродажують марки як зине
ванням фондом орудує "Запомоговий Ко-
тет" Укр.Бригади під патронатом ген.
ла Курмановича, за якого почином і ру-
дою ці наліпки видав Комітет.

Українці! Цивільні і військові, стрі-
ці і старшини! Нехай не буде ні од-
між нами, який не користував би ся
ми наліпками пишучи листи до рідно-
го краю або тут до своїх знайомих. Налі-
вати їх можна на відворотній сторо-
ні конверти або на листі в середині. Ці
марки 20 сот., замовляти треба за по-
переднім надісланням грошей прямо у
помогового Комітету" Бригади.

О П О ВІСТКА .

Управа "Просвітного Кружка" повідом-
1241.10 ч.К. або 12,280,26 польські
марок, які отріл. хор зібрали на мол-
ода для гуцулів вислано д. 18/1 с.р. че-
Жівностенську Банку в Празі укр. гор-
комітетові у Львові на руки др. Ст.-
даха рівночасно з листом.

ПОШТОВА СКРИНЬКА:

ПАРДУБІЦЕ. Філія "Просвіт. Кружка"
кор. передплати від хор. Кунди отрі-
МІХАЛЬОНКЕ. Пор. М. Босаків 20 кор. п-
редплати отримали.